No. 1938 Zaterdag 5 Maart 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Alles voor allen.

Iedere lezer heeft wel 'ns hooren beweren, dat de R. K. Kerk kapitalistisch is. Och, wat wordt er van onze Kerk als niet beweerd? Evenals Christus, Haar Goddelijke Stichter, is zij op de meest tegenstrijdige wijze uitgemaakt voor alles wat leelijk is.

Op de meest tegenstrijdige wijze. En dit is juist een gunstig teeken voor de Kerk zelf, evenals het een veroordeeling in zich sluit van de oppervlakkige, vaak kwaadwillige kritiek, die de tegenstanders op haar uitoefenen.

Tegenstrijdige critiek weerlegt zich zelf. Wanneer de een van u zegt, dat ge te streng zijt en de ander dat ge te goed zijt, dan trek u van die beoordeeling maar niet veel aan: de waarheid zal wel in het midden liggen. De een zal u wel te streng vinden, omdat hij zelf erg goed is, en de ander u te goed, omdat hij zelf van den strengeren kant is.

Zoo gaat 't ook met de critiek over de R. K. Kerk. De liberalen vinden haar te „rood" en de „rooden" vinden haar te liberaal, te kapitalistisch. De vooruitstrevenden vinden haar te behoudingsgezind, en de conservatieven vinden haar te modern. De „moderne" christenen vinden haar te streng in geloof en zeden, de doleerenden vinden haar in verschillende punten te lakech. Sommigen vinden, dat zij zich met sociale kwesties te veel inlaat, anderen dat zij er zich niet genoeg om bekommert. En zoo zou men een heel lang lijstje van elkaar tegensprekende verwijten kunnen op maken.

Doch evenmin als een normaal mensch een vinger verdraait om 't verwijt van 'n reus, die hem voor 'n dwerg scheldt, en van 'n dwerg die hem voor slungel uitmaakt — evenmin stoort zich de Roomsche Kerk aan die uiteen- en tegenelkaarloopende appreciaties van haar tegenstanders.

Zij houdt den middenweg: zij laat zich noch naar rechts, noch naar links trekken door de stroo ming der menschen en tijden.

Zij is noch kapitalistisch — n'en déplaise den socialisten; noch socialistisch — wat ook de kapitalisten er over denken.

Niet kapitalistisch noch in haar leer, noch in haar practijk.

Zij predikt wel de onvervreemdbaarheid van den rechtmatigen eigendom, maar keurt even sterk de meestal onrechtvaardige opeenhooping van het kapitaal af; zij keurt af de geldzucht, die daartoe leidt, de oneerlijke middelen, die er voor gebruikt worden, de gierigheid, waar mede de verkregen rijkdom werd bewaard. Zij wijst op de verplichting van rechtvaardig loon betalen, van rechtvaardigheid in den handel, van ondersteuning der misdeelden, door charitatieve werken en aalmoezen. Zij predikt bovenal de onthechting aan de aardsche goederen; de nietswaardigheid dezer bezittingen in vergelijking met de hemelsche. Zij predikt in navolging met haren Stichter de zaligheid der geestelijke armoede, die den arme tevreden doet zijn met zijn gebrek en den rijke sober in zijn overvloed.

Zij predikt niet, zooals het socialisme, de verdeeling en socialisatie van den rijkdom: wat enkel verschuiving geeft van bezit en kapitaal, andere proletariërs kweekt en andere kapitalisten; zij predikt gerechtigheid en liefde, die voor allen het leven menschwaardig maakt en allen deelachtig aan het eenig ware en waardevolle kapitaal: het geluk, de tevredenheid.

En deze leer heeft zij door hare daden bevestigd.

Haar eigen constitutie en hierarchie berust op het beginsel van gelijkheid tusschen rijk en arm, zij kent voor haar ambten geen kapitalisten of proletariërs, zij telt onder haar Pausen en Bisschoppen mannen van allen stand en afkomst. Reeds twintig eeuwen bijna is zij democratisch geweest in den goeden zin te midden van sterre koningen en keizerrijken. Reeds twintig eeuwen bijna strijdt zij tegen de verdrukking van kleinen en zwakken. Indachtig het woord van Christus: „Armen zult gij altijd in uw midden hebben," heeft zij van 't begin af aan groote en krachtige werken van barmhartigheid, kloosterorden, gestichten en instellingen voor armen en misdeelden in 't leven geroepen.

In den oud-christelijken tijd maakt ze zij de slaven vrij uit de tyrannie hunner meesters. Later bracht zij het verdrukte volk bijeen in de machtige gilden, in onzen moder nen tijd heeft zij door Leo XIII de werklieden vereenigd en sterk helpen maken tegen het kapitaal. Doch de werklieden niet alleen; ook de heeren, ook de middenstanders, ja, zelfs de werkgevers heeft zij vereenigd, om hen allen in die bonden bij elkander te brengen en als broeders te doen leven van eenzelfde groote gezin.

Want al is de kerk niet kapitalistisch, zij is evenmin erg socialistisch. Zij erkent niet alleen de rechten van den arbeider en strijdt niet alleen voor zijn verheffing, zoo als het socialisme; ook de andere standen zijn haar dierbaar. Ook in dit opzicht is zij katholiek, d.w.z. algemeen. Alle beneden particularisme is haar vreemd; alle menschen, rijk en arm, zijn haar kinderen en allen zijn haar even lief, al toont zij zich om de zwakken en kleinen het meeste bekommerd, zooals de moeder van zelf doet.

Het socialisme werkt enkel en alleen voor de lotsverbetering van den arbeider — en nog hoe? — en zoodoende verwaarloost het de andere standen, ontziet zich zelfs niet op kosten dezer laatsten zichzelf en zijn troetelkind, den arbeider, te verrijken. 't Is wel een zeer makkelijke levenstaak, slechts één partij naar de oogen te zien en aan de andere maling te hebben. Doch of men zoo de menschheid gelukkig maakt.

Het liberalisme is al even eenzijdig te werk gegaan als het socialisme. Het deed niets dan de brandkast der bezitters en de patroons goed vullen en beschermen; het volk der arbeiders mocht werken, en eventjes leven, om te kunnen blijven werken voor den kapitaalgroei der heeren. Ook dat was een makkelijk werk, maar zijn vruchten zijn er ook naar.

Tusschen die twee uitersten staat de R. K. Kerk, met een veel moeilijker doch ook veel heilzamer taak:

't tevreden stellen en gelukkig maken van rijken en armen, van alle standen: het bijeenbrengen in vrede en liefde van alle oeconomische partijen. Een taak, waarvan de *N. Amsterdammer* eens gezegd heeft, dat de *Soc. Dem. Arb. Partij* er zich als het ware door *bestolen* moet gevoelen.

De kerk is beter dan socialistisch of kapitalistisch: zij is solidaristisch, d. w. z. zij is er op uit, om *allen* en *alles* in eenheid van geluk bijeen te brengen. Al haar werken, al haar stichtingen, alles is ten bate van de leden, om hun geluk en welzijn, hun beschaving en vooruitgang te bevorderen. Zij bouwt kerken en scholen, zij sticht huizen voor wezen en verlaten of verwaarloosde kinderen. Zij vormt patronaten, vereenigingen en bonden, zij opent ziekenhuizen voor den lijdenden medemensch Zij kweekt den geest van liefde, van onbaatzuchtigheid en zelfopoffering, om zich in dienst te stellen van het kind, van den werkman, van den zieke, ook den ongeneeslijken, ook besmettelijke, ook den meest weerzienwekkenden zieke.

De Roomsche kerk in haar geheel predikt en beoefent allerminst wat men kapitalisme noemt; zij is niet voor niets gesticht door „den Zoon van den timmerman" en het eerst gepredikt door visschers.

De cigarette

Wij herinneren ons nog den tijd — en deze ligt nog niet zoo heel vér achter ons — dat de Havana *cigarrillo La Legitimidad* hier op ons eiland zoowat de eenige was, die hier burgerrecht verkregen had. Haar *picadura* was onovertroffen. *La Legitimidad* was de eenig gewilde. Toen tijdens den Spaansch-Amerikaanschen oorlog de invoer van dit Havana-merk bemoeilijkt was, leefde hier een zeer korten tijd, een eigen Curaçaosch fabrikaat op, dat alleen er toe bijdroeg, om het heimwee naar de echte *picadura* nog grooter te maken.

Wat wij nooit had kunnen geloo ven is toch gebeurd.

Sinds in de laatste twee jaren hier een geweldige reclame gemaakt is voor allerlei buitenlandsche cigaretten, merken, is het ook hier tot de *bon ton* gaan behooren een Egyptische, Engelsche, Amerikaansche of Fransche cigaretten te rooken, om nog niet eens van de cigarrillos van San to Domingo, Puerto Rico en Haïti te spreken. Zoo is *La Legitimidad* te ruggedrongen van de eereplaats, die zij eertijds hier veroverd had. Haar monopolie is uit.

In verband hiermede zullen de lezers zeker met belangstelling ken nis maken met het volgende aardige artikel, dat de Eerw. Pater HYAC HERMANS, O.P. onlangs in de *Maasbode* schreef onder boven staanden titel:

Zoo dikwijls ik langs Gouda spoor, hoor ik in de verte den nooit besschen buffetjongen al galmen: „Goudsche Sprits, heeren,...... siroopwafelen!" en voor het coupé-venster wordt ons dan altijd weer het echte Goudsche gebak voorgehouden, dat zich zijn reputatie blijkbaar onverzwakt in den loop der jaren heeft kunnen handhaven.

En dan denk ik dikwijls, hoe zou 't toch wel gaan met dat andere Goudsche product, de lange Goudsche pijp, zou die niet zoo langzamerhand tot de historie gaan behooren en haar plaatsje gaan vinden in de historische verzameling van gebruiksartikelen uit het leven van ons voorgeslacht?

Ik weet 't wel, in de mooie industriefilm, die Willy Mullens van Gouda heeft gemaakt, heeft hij ook nog een bescheiden plaatsje gegund aan de pijpenbakkerij. Maar mij dunkt, als ik nog een juisten kijk heb op de behoeften van onzen tijd, dan zou ik, zoo ik mij financieel te verzorgen had, toch liever aandeelen nemen in een cigarettenfabriek dan in een Goudsche pijpenbakkerij.

Ik verwonder mij er vaak over, hoe onze oude pastoore nog aan hun vaderlandschen gouwenaar kunnen komen, want 't lijkt me geen courant artikel meer.

Toch was zoo'n gouwenaar wel het symbool van oud-Hollandsche solidariteit. Men kon er zoo, ik heb 't vaak bespied, zoo bedachtzaam bij redeneeren. Elk woord, dat de rooker sprekend ging, werd geaccompagneerd door een bedachtzaam trekje aan de pijp, en wie dat deed, liep geen kans om z'n mond voorbij te praten.

De sigaar, langzaam geurig weg wolkend, leek mij meer een instrument om bij te denken.

Rustig aan de schrijftafel gezeten is 't alsof elk trekje aan een sigaar nieuwe frissche ideeën in ons brein verwekt.

Maar de cigarette, de kleine coquette elegante cigarette is er om er los en luchtig bij te praten, licht te converseeren, te spotten, te grappen. Misschien dat daarom, nu de gouwenaar over 't algemeen niet druk meer gehanteerd wordt, en de cigarette 't van de sigaar gaat winnen, ook onze dagelijksche conversatie luchtiger en oppervlakkiger is geworden.

Heel onze levenstoon is luchtiger en gemakkelijker geworden, en daar is het overwegende gebruik van de cigarette wel het teeken van geworden.

't Valt niet te ontkennen ook in ons vaderland is het rooken van de kleine witte cigarette, overheerschend geworden. Trouwens de statistieken wijzen 't uit, ook in ons land is het rookverbruik 40 pct. voor de sigaar, 60 pct. voor de cigarette.

De cigarette gold lang bij ons voor iets dandylike's, iets fatterigs, iets nu ja voor de jeugd; een solied burgerman, een bezadigd man op leeftijd, waagde er zich niet aan, zou er zich voor geschaamd hebben. Simon Gorter vertelt in zijn reisbeschrijvingen nog als iets bijzonders, hoe hij te Brussel een fiacre-koetsier in een oogenblik tusschen zijn vingers handig een cigarette in elkaar zag rollen.

De Hollander prefereerde zijn kloeke, geurige sigaar; in die laffe cigarette-dingen vond hij geen smaak.

Hij kende een kleine litteratuur van goede merken, en zoo'n Hollandsche sigaar had een wereld-renommée.

Een Hollandsche sigarenwinkelier bouwde in zijn étalage een pyramide van sigarenkistjes, veel variatie kon hij in zijn uitstalling al niet aanbrengen.

Maar kijk *nu* eens een sigarenwinkel aan. Wat een verrassend kleurengamma van sierlijke kleine doosjes, de coquette huisjes van de aristocrate cigarette. Het lompe, plompe sigarenkistje is heelemaal op de tweede plank gekomen. Het is een parade van keurige emballages, van fijne, kleine, uitheemsche naampjes.

Wie ziet er op een film nog een pijp of een sigaar rooken, een enkele Amerikaansche zakenman kauwt er soms nog een tusschen zijn geweldige tanden. Maar de groote hoop van filmhelden weeken bij de moeilijkste situaties even als automatisch in hun binnenzak — een revolver meent ge — neen, met een elegant gebaar knippen zij hun gouden of zilveren cigarettenkoker open, grissen met spitse vingeren even naar het kleine witte rookertje, tikken 't kleine ding even af op het schild van het étui, laten 't even tusschen de lippen bengelen, een vlammetje, twee teugen, de lichte rook spiraalt vluchtig uit de beide neusgaten, en zij zijn hun zenuwen meester, zij hebben de situatie gered.

Sla een krant open, binnenlandsche of buitenlandsche, 't komt er niet op aan, en uw oogen gaan verrast over de vele annonces bijna allemaal van nieuwe merken automobielen en van nieuwe merken...... cigaretten. Als er een nieuw boek verschijnt, is dat een gebeurtenis, maar dagelijks verschijnt er een nieuw merk van sigaretten.

Er wordt meer gerookt dan gelezen tegenwoordig. Wij leeren ons Engelsch van de diverse sigarettendoosjes. De cigarette heeft den oorlog gewonnen, de cigarette heeft de wereld veroverd.

Amerika zond Europa zijn soldaten, maar ook zijn cigaretten. Ook de cigarette behoorde tot de vaste munitie.

De cigarette was de zoete troost in het triestе leven der loopgraven, de cigarette gaf den krijger moed bij een geweldigen frontaanval, met de cigarette en de bajonet ging 't onversaagd den stormpas in, de cigarette was de eenige calmans in het helsche trommelvuur.

En wie later de slagvelden bezocht, vond onder den achtergelaten rommel tien leege cigarettendoosjes tegen één conserveblik.

't Heeft lang geduurd tot de lang afgebeden en verwachte vrede kwam, maar de historische vredespijp werd niet meer gerookt, de vrede stond

Onze Begrooting voor 1921 bij den Minister.

MEMORIE VAN ANTWOORD.

ALGEMEENE BESCHOUWINGEN

Tijdstip van indiening der begrooting.

Daar de Curaçaosche begrooting gelijktijdig met de Surinaamsche pleegt te worden ingediend, moge de ondergeteekende ten aanzien van de redenen, welke de ook door hem zeer betreurde vertraging van de indiening van beide begrootingen hebben veroorzaakt, verwijzen naar de te dien aanzien in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der laatstgemelde begrooting gegeven verklaringen. Met betrekking tot de Curaçaosche begrooting heeft tot de vertraging in het bijzonder medegewerkt de reeds in de Memorie van Toelichting medegedeelde buitengewone omstandigheid, dat nog rekening moest worden gehouden met onderscheidene voorstellen van den Gouverneur in het belang van de economische opheffing der kolonie, welke niet in zijne voorloopige begrooting voor 1921, maar in eene na de vaststelling hiervan aanhangig gemaakte zoogenaamde wenschelijkheidsverordening tot verhooging van de begrooting voor 1920 nedergelegd waren. Deze verordening werd eerst einde Augustus ontvangen.

Toestand der Kolonie.

De ondergeteekende beaamt de meening van sommige leden, dat de toestand der kolonie in het algemeen niet rooskleurig is, doch hij kan hun oordeel niet onderschrijven, dat achteruitgang zou zijn te bespeuren. Dat de eilanden Curaçao, Aruba en Bonaire hoe langer hoe meer hunne beteekenis beginnen te verliezen, wordt, naar de ondergeteekende meent, weerlegd in de eerste plaats door de in het Koloniaal Verslag van 1920 vervatte gegevens (bijlage X—Z en AA—CC) over de jaren 1917—1919 betreffende den handel en de scheepvaart, waarop die eilanden in het bijzonder zijn aangewezen. Uit die gegevens blijkt, dat zich in beide takken van bedrijf eene snelle herleving heeft geopenbaard na het verdwijnen van de door den oorlog veroorzaakte nadeelige invloeden, terwijl sedert verkregen gegevens over een deel van het afgeloopen jaar mede eene gestadige, veelal vrij belangrijke toeneming aanwijzen De meening, dat men op die eilanden phosphaat en aloë niet meer hoort noemen, moet op een misverstand berusten Immers is de uitvoer van op Curaçao gedolven phosphaat, welke door gebrek aan scheepsruimte tengevolge van den oorlog zeer verminderd was en in 1918 zelfs geheel had stilgestaan, in 1919 krachtig hervat; die uitvoer neemt thans gestadig toe, terwijl de cijfers omtrent den export van op de voornoemde eilanden gewonnen aloëhars uitwijzen, dat de cultuur van dat gewas mede nog altijd beoefend wordt. De uitvoer van goud is gedurende de oorlogsjaren gestaakt. Uit het door den eerlang uit te zenden mijningenieur in te stellen onderzoek naar het voorkomen van delfstoffen zal moeten blijken, of de goudmijnen op Aruba rijk genoeg mogen worden geacht om eene loonende exploitatie mogelijk te maken.

De meening, dat de transito-handel, waarvoor het eiland Curaçao scheen aangewezen, niet aan de verwachting blijkt te hebben voldaan, kan de ondergeteekende niet deelen. Uit hoofdstuk N van voormeld verslag blijkt integendeel, dat de doorvoer in 1919, ook tengevolge van ruimere aanvoeren, afkomstig van of bestemd voor Noord-Amerikaansche en Europeesche havens, dien van 1918 belangrijk heeft overtroffen.

(Onderscheidenlijk 72,478,693 KG en 45,143,341 KG.)

Op de Bovenwindsche eilanden is sedert het begin van de vorige eeuw het Engelsch de gangbare taal geworden. Hoewel het streven er op gericht is om de kennis van het Nederlandsch meer te verbreiden, is het, ook met het oog op de veelvuldige betrekkingen welke die eilanden met de naburige Britsche eilanden en met de Vereenigde Staten van Amerika onderhouden, niet te verwachten, dat het Engelsch voor die taal plaats zal maken.

Omtrent het denkbeeld van overbrenging van elk der beide eilandengroepen onder een afzonderlijk bestuur, waarin ook de ondergeteekende slechts een bron van meerdere uitgaven en van meerdere administratieven omslag zou zien, moge hij verwijzen naar hetgeen hij dienaangaande in § 3 van zijne Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag van de Eerste Kamer betreffende de Curaçaosche begrooting voor 1920 (Zitting 1919—1920, no. 92*a*) heeft medegedeeld.

Met betrekking tot de vraag of het tijdstip nog niet gekomen is om onze West-Indische koloniën in haar geheel onder één bestuur, gevestigd te Paramaribo, te brengen, moge de ondergeteekende doen opmerken, dat die koloniën in de eerste helft der vorige eeuw (sinds 1828) reeds in een Gouvernement-Generaal, met hoofdzetel te Paramaribo, administratief vereenigd zijn geweest. Deze vereeniging heeft echter niet aan de verwachting voldaan; geen der daarvoor aangevoerde overwegingen heeft den toets der ervaring kunnen doorstaan. (Vgl. mr dr H. W. C. BORDEWIJK: „Onstaan en Ontwikkeling van het Staatsrecht van Curaçao", bladz. 59—62).

Te rade gaande met de opgedane ondervinding en met het sterk uiteenloopend karakter der koloniën, meent de ondergeteekende, dat de bedoelde vraag ontkennend moet worden beantwoord.

De Gouverneur heeft, zooals hij den ondergeteekende mededeelde, in zijn begrooting voor 1921 en in de wenschelijkheidsbegrooting voor 1920, waarvan sprake is in de Memorie van Toelichting op het onderhavig wetsontwerp, nedergelegd hetgeen hem noodig voorkwam om tegemoet te komen aan billijke verlangens ter verbetering van de toestanden op de Bovenwindsche eilanden. De ondergeteekende heeft die voorstellen overgenomen, met uitzondering van het voorstel betreffende maatregelen tot verbetering van de zoutnijverheid, ten aanzien waarvan hij gemeend heeft eene afwachtende houding te moeten aannemen totdat gebleken zal zijn wat van de zijde van belanghebbenden gedaan zal kunnen worden.

Zooals de ondergeteekende in de vergadering van de Eerste Kamer van 25 Februari 1920 mededeelde, zal ook in de middelen van verkeer te water groote verbetering komen, wanneer als gevolg van eene proefneming van de Stoomvaart-Maatschappij „Koninklijke West-Indische Maildienst", eene der Bovenwindsche eilanden in het vaarplan wordt opgenomen. Zeer onlangs heeft deze stoomvaartmaatschappij een voorloopige dienstregeling aangeboden, waarover de ondergeteekende met den Gouverneur in overleg treedt.

Samenstelling van den Kolonialen Raad.

De ondergeteekende zal gaarne rekening houden met den wensch, dat groote voortvarendheid worde betracht in zake eene herziening van het Regeeringsreglement, waarbij o. a. de wijze van samenstelling van den Kolonialen Raad nader onder de oogen zal worden gezien. In de voormelde vergadering van de Eerste Kamer heeft hij overweging van het onderwerp toegezegd, wanneer de inzichten van den Gouverneur hem bekend zouden zijn. Van den Landvoogd zijn echter nog geen voorstellen ontvangen: de heer HELFRICH wenschte vooraf het gevoelen van den Kolonialen Raad te vernemen en heeft onder dagteekening van 1 Juni ll. daartoe een beroep op het college gedaan. De ondergeteekende meent de voorstellen van den Gouverneur thans spoedig te mogen tegemoet zien.

De ondergeteekende kan geenszins beamen, dat de wijze, waarop de Koloniale Raad de begrooting heeft behandeld, „ergerlijk" mag heeten. Weliswaar heeft ook de ondergeteekende zich niet geheel kunnen vereenigen met enkele door den Raad genomen beslissingen, met name ten aanzien van de posten onder de artikelen 103 en 121, doch dit neemt niet weg, dat hij groote waardeering gevoelt voor het ook in die beslissingen tot uiting gekomen streven om slechts voor voorzieningen, welke strikt noodzakelijk zijn, kredieten toe te staan. Wordt deze gedragslijn reeds geboden door den grooten omvang van den steun, welken het Rijk telken jare voor het sluitend maken van de koloniale begrooting moet verleenen, zij is ook op zichzelf, met het oog op de geringe draagkracht der belastingschuldigen in de kolonie, de eenig juiste.

Naar de ondergeteekende meent kan het feit, dat de Raad verschillende kredieten, als niet strikt noodzakelijk, verworpen of verminderd heeft, dan ook allerminst worden aangevoerd ten bewijze dat 's Raads tegenwoordige samenstelling niet in het belang der kolonie is.

Positie der ambtenaren.

Voor de beantwoording van de opmerkingen betreffende de salaris- en pensioenregelingen en nopens de regeling van den rechtstoestand van de ambtenaren in dienst van de kolonie Curaçao moge de ondergeteekende ook zijnerzijds verwijzen naar hetgeen hij dienaangaande met betrekking tot de ambtenaren in Suriname heeft medegedeeld in zijne memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag van de Kamer over het wetsontwerp tot vaststelling van de begrooting van die kolonie voor 1921. (Gedrukte stukken, Zitting 1920—1921. — 1 nº. 9.)

Uitzending van Ambtenaren.

De voorwaarden van uitzending van ambtenaren zijn geregeld bij het Koninklijk besluit van 5 Mei 1917, no. 35 (*Publicatieblad* no. 12), krachtens hetwelk de tegemoetkoming in de kosten voor uitrusting ten hoogste f 3000 bedraagt en ten minste twee maanden van de toegezegde aanvangswedde in de kolonie voor ongehuwden en drie maanden voor gehuwden.

Vóór de uitzending wordt aan belanghebbenden geen voorloopige bezoldiging toegekend; zij genieten hunne aanvangsjaarwedde met ingang van den dag van vermoedelijk vertrek naar de kolonie, terwijl zij desgewenscht vóór dat vertrek een voorschot uitbetaald krijgen, berekend naar de wedde over het tijdvak tot en met de maand volgende op die van vertrek, wanneer althans de aankomst in de kolonie niet in dezelfde maand verwacht wordt. Klachten over deze regeling hebben den ondergeteekende niet bereikt.

Gelijkstelling van het openbaar en bijzonder onderwijs.

Onder dagteekening van 1 October 1920 heeft de Gouverneur den Kolonialen Raad medegedeeld, dat hij een nieuwe ontwerpverordening tot herziening van de onderwijs-verordening zou indienen, waarbij rekening zou worden gehouden met het in de wet van 26 Maart 1920 (*Staatsblad* no. 130) nedergelegd beginsel van financieele gelijkstelling van het openbaar en het bijzonder onderwijs. De ondergeteekende meent te mogen verwachten, dat bedoeld ontwerp eerlang aanhangig zal worden gemaakt.

De bedoeling is om de voorloopige gelijkstelling op den grondslag van de bestaande regeling, waartoe kredieten zijn aangevraagd bij artikel I van het wetsontwerp tot nadere verhooging en wijziging van de Curaçaosche begrooting voor 1920 (Gedrukte Stukken, Tweede Kamer, Zitting 1920—1921, **283**, no 2) en artikel 75 van de onderhavige begrooting, tot 1 Januari 1920 te doen terugwerken.

Overeenkomstig de evenbedoelde regeling ontvangen ook niet-kostelooze bijzondere scholen eene landsbijdrage, tenzij de opbrengst van de schoolgelden een bedrag vertegenwoordigt van gemiddeld f 60 of meer per leerling en per jaar.

Struisvogelcultuur.

De door den ondergeteekende in de hoogerbedoelde vergadering van de Eerste Kamer toegezegde nadere overweging van het verzoek van belanghebbende om geldelijken steun uit 's Lands kas ten behoeve van den struisvogelteelt heeft hem in het afgeloopen jaar aanleiding gegeven om dat verzoek af te wijzen. Het is hem namelijk gebleken, dat het algemeen belang in te geringe mate bij dat bedrijf betrokken is dan dat het verleenen van geldelijken steun van landswege daardoor gerechtvaardigd zou zijn. De struisvogelteelt, afgezien nog van andere bezwaren is niet geschikt om in het klein door den man uit het volk te worden beoefend, terwijl het aantal werkkrachten, daarbij benoodigd, van weinig beteekenis.

Intusschen zij hierbij aangeteekend dat het in de bedoeling van den gouverneur ligt om voorschotten te verleenen voor het graven van putten als anderszins op plantages. Zooals uit de toelichting bij artikel 92bis van de onderhavige begrooting blijkt, zal het daarbij uitgetrokken krediet aan dit doel dienstbaar kunnen worden gemaakt. De onderneming, welke het struisvogelpark op Curaçao exploiteert, zou wellicht als plantagehoudster, voor toekenning van een voorschot uit dien hoofde in aanmerking kunnen komen.

Wijzigingen in de wenschelijksverordening 1920.

De ondergeteekende kan, ook met het oog op de gevolgen, tot zijn leedwezen geen vrijheid vinden om in de begrooting weder op te nemen de door den Kolonialen Raad verworpen kredieten, vermeld in de artikelen 67 en 122*ter* der wenschelijkheidsbegrooting voor 1920, onderscheidenlijk ter tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen van voorgangers van de godsdienstige gemeenten en ter vergoeding van overtochtskosten van drie particuliere zustersverpleegsters.

In verband met den niet genoeg te waardeeren arbeid, waaraan de evenbedoelde liefdezusters zich wijden, gevoelt de ondergeteekende op zichzelf veel voor het tweede voorstel. Hij erkent evenwel nog steeds de beteekenis van het in de toelichting bij den betrokken post ontwikkeld bezwaar, dat men met den voorgestelden maatregel het beginsel zou aanvaarden om in het algemeen aan hen, die in de kolonie zich aan maatschappelijk werk wijden, aanspraak toe te kennen op tegemoetkoming van den onderwerpelijken aard uit 's lands middelen. Bovendien geldt hier de bedenking, waarop de Koloniale Raad heeft gewezen.

Artikelen.

Art. 51. Naar aanleiding van de bij sommige leden gerezen vraag of bij de inrichting van het station voor draadlooze telegrafie op St. Martin wel de noodige voortvarendheid wordt betracht, vestigt de ondergeteekende er de aandacht op, dat het laatste gedeelte der voor het station benoodigde materialen, waarvan de aflevering tengevolge van de tijdsomstandigheden vertraagd was, eerst op 25 September 1920 van Nederland naar Curaçao verscheept is, zoodat het niet mogelijk is geweest het station nog in dat jaar geheel gereed te maken. Hij ziet geen aanleiding om te veronderstellen, dat van Gouvernementswege niet behoorlijk toezicht op het werk zou worden gehouden.

Art. 83. De ondergeteekende heeft de wenschelijkheid van de inrichting van eene bioscoop ten dienste van het openbaar en het bijzonder onderwijs aan het oordeel van den Gouverneur onderworpen. De landvoogd kon de inrichting voor Gouvernementsrekening niet aanbevelen, omdat de kosten zoowel van aanschaffing als van bedrijf zeer hoog zouden zijn, ook wijl op de eilanden buiten Curaçao vertooningen zouden moeten worden gegeven. De ondergeteekende kan zich met dat inzicht vereenigen.

Zooals de Gouverneur hem echter verder heeft medegedeeld, heeft de Inspecteur voor het Onderwijs zich in verbinding gesteld met het hoofdbestuur van het Algemeen Nederlandsch Verbond om te trachten kinderfilms uit te zenden. Het is den ondergeteekende bekend, dat voormeld hoofdbestuur stappen heeft gedaan om hier te lande de beschikking over zoodanige films te verkrijgen. De hiertoe in het werk gestelde pogingen hebben tot nu toe niet tot de gewenschte uitkomsten geleid.

Art. 155. De ondergeteekende kan de verzekering geven, dat groote spoed betracht wordt bij de totstandbrenging van de voorgenomen herziening van de bezoldigingen der ambtenaren. Het voornemen is de ambtelijke inkomsten op zoodanig peil te brengen, dat de betrokkenen binnen redelijke grenzen in staat zullen zijn het hoofd te bieden aan de verhoogde levenseischen.

Het lag in de bedoeling, dat de nieuwe regeling, welke naar de ondergeteekende vertrouwt, eerlang tegemoet mag worden gezien, tot 1 Januari l.l. zou terugwerken.

In afwachting van de herziening zou de Gouverneur eene regeling treffen om door toekenning van bijslagen, ongeveer overeenkomende met de te verleenen — met de bijslagen te verrekenen — verhooging aan inkomsten reeds aanstonds eene geldelijke tegemoetkoming aan de landsdienaren te verzekeren. Voorts heeft de Gouverneur besloten om over het afgeloopen jaar een nadere bijslag, boven de reeds verleende, aan de ambtenaren uit te keeren. Bij de eerste en tweede Nota van Wijzigingen in het voormeld wetsontwerp tot nadere verhooging en wijziging van de Curaçaosche begrooting voor 1920 zijn voor dat doel aanvullingskredieten aangevraagd.

1 Februari 1921.

De Minister van Koloniën,

DE GRAAFF.

Ontwerp-Verordening

tot wijziging van de

strafrechtspleging van jeugdige personen.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

In 1905 zijn in Nederland de drie in 1901 tot stand gekomen „kinderwetten" in werking getreden, n.l. de burgerrechtelijke, de strafrechtelijke en de poenitentiaire. Van deze drie wetten is slechts de eerstgenoemde bij ons ingevoerd (P.B. 1904

---

in het teeken van de cigarette. De vrede even luchtig, even broos en fragile als de kleine cigarette. Wij rooken thans de cigarette 't Is niet meer het kleine straatboefje dat je op straat een beetje vuur komt vragen voor een één-cents-Piraatje, maar 't is de beursheer, de kantoorheer, de winkelier in het portiek van zijn huis, 't is de dame bij haar afternoon-tea, de handelsreiziger in de coupé, de journalist op zijn bureau, de werkman op zijn karwei, de slagersjongen op de fiets, de straatveger met zijn bezem, de koetsier op den bok, de chauffeur op zijn auto, de slooper met zijn houweel, de putjesschepper bij zijn onwelriekend werk, allen, allen rooken hun sigarette, hetzij een Player of een High-Life.

Zooals onze voorvaderen vroeger bij een ontmoeting elkaar een snuifje presenteerden, zoo knippen wij, hun nazaten, bij elk wederzijds treffen onze cigarettenkoker open en houden hem elkaar tegen.

Eerst een cigarette, en dan vlot het gesprek. Wij vragen elkaar niet meer, hoe wij varen, maar wij zeggen: „een cigaret?"

De cigaret is een levensbehoefte geworden, wij halen adem door de cigaret. Alles wat adem heeft, rookt een cigaret.

De cigaret wordt bij millioenen en millioenen tegelijk geboren, de gladde, de gave, de onberispelijke correcte cigarette De cigarette-fabricatie is een wereld-industrie geworden.

Vroeger rolde de cigarettenrooker zijn cigarette in een soepel matje of nog eenvoudiger tusschen zijn vlugge vingers, even gleed zijn tong langs het dunne papier, en de cigarette was rookensgereed.

Thans heeft de vernuftige, de bijna denkende machine, de fabricage overgenomen. De vaardige menschenhand legt 't er totaal bij af.

De schitterend geconstrueerde moderne cigarettenmachine doet denken aan een rotatiepers, waar de krant op gedrukt wordt.

In haar gulzigen mond neemt zij het ruwe materiaal op, de rulle goudkleurige, fijngeurige tabakken, het aromatische mixtuur van de fijnste Orientalische oogsten, en aan de andere zijde van de intelligente machine beven in een hoorn van overvloed de gave, onberispelijke cigaretten te voorschijn.

Maar er zijn standen ook onder deze machines, de een maakt de cigarette pur et simple in haar enkele, eenvoudige blanke manchet, de andere maakt haar met een kurken mondstuk, een derde levert haar weer af met de aristocratische gouden tip.

Een linnen band rolt de tabak mathematisch juist op de vereischte dikte, het regelmatig afrollend papierlint neemt den tabaksslang over, wikkelt ze onkreukbaar in en maakt er een lange sliert „cigarette sans fin" van.

Heel behoedzaam glijdt de soepele cigarettenslang langs de lijmpotten, welke altijd gelijkmatig de beide papierkanten over de tabak heen samenplakken; even luchtig weer glijdt de cigarettenslang verder langs de automatisch werkende drukstempels, die afwisselend een goud stempeltje, een blauw handelsmerk en weer een gouden titel op het teere, witte cigarettenhuidje afdrukken.

Onfeilbaar juist legt de machine verder haar gouden of kurken ring om het slanke voortsidderende cigarettenlijf, en even feilloos precies snijden de onverbiddelijke messen de lange cigarettensliert altijd juist bij het gouden of kurken mondstuk af.

Zonder haperen of weifelen werkt de machine voort. Ook hier geld 't „een kind kan de wasch doen."

In een eindeloozen stroom gulpen de keurige, gave, witte, goud- of kurkbetipte cigaretten uit de zwarte machine te voorschijn. Tot op het laatste behoudt de intelligente machine over het product de leiding.

Als de cigaretten geheel afgewerkt de machine verlaten, dan krijgen zij als afscheidsgroet nog even een laatsten tik als van een onzichtbaren ijzeren vinger, die hun beduidt netjes naast elkaar in twee rijen te gaan, zoodat de jongen, die de machine bedient, ale een generaal zijn witte troepen in wapenschouw voor de oogen krijgt.

Waakzaam gaan zijn oogen over de blanke uniformen van zijn cigaretten-troepen. Is er een bij, die toevallig niet heel correct gekleed is, dan tikt zijn vlugge vinger den onwaardige uit de rij. De afgekeurde cigaret valt dan weer terug in de machine, een vlug mes snijdt haar witte uniform open, het papier verdwijnt in een afvalbak en de tabak ondergaat opnieuw den kringloop der machine, en komt straks weer gereincarneerd, maar nu als een onberispelijke cigarette te voorschijn.

Elke machien van de „*Garco Egyptian Cigarette Company*" levert op deze manier 12 à 14000 cigaretten per uur op, maar de capaciteiten dezer machines kunnen nog hooger opgevoerd worden.

No. 4, gewijzigd en aangevuld bij P. B. 1916 No. 27); voor het overige zijn wij onder de in het Moederland afgeschafte bepalingen blijven leven. Sinds heeft zich echter ook hier de overtuiging gevestigd, dat die voorschriften ontoereikend zijn gebleken en dat strafgevangenis en huis van bewaring niet de meest geschikte plaats zijn om jeugdige overtreders onder te brengen, ook al blijken zij met oordeel des onderscheids gehandeld te hebben, doch dat er met andere middelen tegen de tot misdadigheid neigende en met den strafrechter in aanraking komende jeugd dient te worden opgetreden. Deze overwegingen hebben er toe geleid het hierbij ingediende ontwerp samen te stellen, dat, de noodzakelijke veranderingen als „kolonie" in plaats van „Rijk", „Bestuur" in plaats van „Regeering" buiten bespreking latende, slechts in enkele opzichten van de wet van den 12n. Februari 1901, Staatsblad No. 63 afwijkt.

De Nederlandsche wet kent naast opvoedingsgestichten (van het Rijk en van vereenigingen, stichtingen of instellingen van weldadigheid), ook tuchtscholen. De plaatsing in een opvoedingsgesticht als gevolg van een bevel van den rechter, dat de schuldige ter beschikking van de Regeering zal worden gesteld, wordt als een maatregel van dwangopvoeding zonder toepassing van eenige straf, de plaatsing in een tuchtschool daarentegen wel als een straf beschouwd. Waar het aantal inwoners dezer kolonie met dat van het Moederland vergeleken zulk een groot verschil vertoont, wil het voorkomen dat nevensgaand ontwerp de Nederlandsche wet in deze niet op den voet behoeft te volgen, maar dat eenige afwijking door de omstandigheden geboden is. In verband hiermede wordt voorgesteld den rechter niet de plaatsing in eene tuchtschool te laten uitspreken, doch wel de terbeschikkingstelling van het Bestuur te laten bevelen, als wanneer de minderjarige schuldige hetzij in een koloniaal opvoedingsgesticht geplaatst, hetzij aan eene vereeniging, stichting of instelling, als in het ontwerp nader aangeduid, toevertrouwd wordt. Dit brengt wederom met zich mede, dat voorziening van bestuurswege ter vervanging moet worden bevolen bij het uitspreken eener geldboete of verbeurdverklaring, eveneens voorwaardelijke voorziening toegevoegd aan of in de plaats tredende van eene berisping.

De in de Nederlandsche wet neergelegde onderscheiding betreffende personen boven en beneden de 14 jaren is in artikel 41 (nieuw) niet overgenomen, aangezien onder zulke personen nog al vroegrijpe worden aangetroffen, bij wie tijdig ingrijpen wenschelijk te achten is. Waar ons gevangeniswezen in menig opzicht van het Nederlandsche afwijkt, wordt in het nieuw voorgestelde artikel 41 *septies*, laatste lid, voor wat de hechtenis aangaat, geen uitzondering gemaakt.

Voorts ontbreken in dit ontwerp, in overeenstemming met de in het Koninklijk besluit van den 6n. Juli 1918 No. 72 (P. B. No. 61) neergelegde beginselen, bepalingen omtrent toevoeging van raadslieden aan jeugdige misdadigers, ook tijdens het voorbereidend onderzoek, zoomede omtrent beteekening van stukken aan bedoelde raadslieden.

Het oproepen en hooren van ouders, voogden enz. in het voorbereidend onderzoek en bij de eindbehandeling is niet gebiedend, doch slechts zooveel mogelijk voorgeschreven, daar het bestaan, het verblijf en de juiste namen van zoodanige personen meermalen niet dadelijk bekend zijn en een onderzoek naar een en ander de behandeling der zaak te zeer zou ophouden.

Ter verdere toelichting moge naar bovenaangehaalde wet verwezen worden.

Willemstad, den 1n. Maart 1921.

De Gouverneur van Curaçao.

O. L. Helfrich.

Berichten uit de Kolonie.

Genootschap Nederland--Spanje.

Onlangs is te Madrid een Spaansch-Nederlandsch Comité opgericht. In antwoord hierop is in Nederland, door tusschenkomst van de Vereeniging *Nederland in den vreemde*, een Nederlandsch-Spaansch Comité gevormd. Gelijktijdig was te Utrecht een Nederlandsch-Spaansche Vereeniging in het leven geroepen. Deze vereeniging is thans samengesmolten met voormeld Comité tot een *Genootschap Nederland-Spanje*, welker werkzaamheid zich mede zal uitstrekken tot alle landen, waar het Spaansch de inheemsche taal is.

Gemeenschappelijk zal nu gestreefd worden naar eenzelfde doel. Als van Nederlandsche zijde te volgen werkwijze is voorloopig aangenomen:

1e. Het over en weder uitzenden van personen van beteekenis, om voordrachten te houden.

2e. Overleg met de Nederlandsche regeering tot het oprichten van een leerstoel aan een der universiteiten in Nederland voor de taal, letterkunde en geschiedenis van Spanje.

3e. Het ook overigens bekend maken in Nederland en de Nederlandsche koloniën van Spaansche letteren, kunst en wetenschap en nijverheid, voor zoover noodig door tentoonstellingen.

4e. De oprichting van een bibliotheek van Spaansche werken met leeszaal en uitzending van tijdschriften en pas verschenen werken.

5e. Zoodra mogelijk de uitgave van een eigen tijdschrift.

6e. Het openen van den weg aan leeraren, kunstenaars en veel beloovende studenten, om in Spanje en andere landen, waar het Spaansch inheemsch is, hun kennis te gaan vermeerderen.

Hierbij worde aangeteekend, dat het te Madrid bestaand instituut tot aanmoediging van studie met gelijk doel reeds jongelieden naar Nederland zond.

Leden van het „algemeen" bestuur zijn o.a. dr. C. van Aalst, de gouverneur-generaal mr. Fock, Staatsraad prof. Struijcken, het tweede kamerlid jhr. mr. E. B. Wittert van Hoogland en C. J. Zwijsen, rector van het gesticht Oudewater.

Het „dagelijksch" bestuur van het genootschap wordt gevormd door dh.: mr. dr. A. B. G. M. van Rijckevorsel lid der Tweede Kamer, Voorzitter; mr. J. H. Abendanon, oud departementchef in Indië, en prof dr. K. Sneyders de Vogel, hoogleer. te Groningen, Leiden, ondervoorzitter; J. B. Kerpestein, leeraar in de Spaansche taal aan de Nederlandsche Handelshoogeschool en de Technische Hoogeschool, Rotterdam, penningmeester; F. J. W. Drion, lid van de Tweede Kamer, 's Gravenhage, secretaris, en mej. J. W. C. de Ruyter van Steveninck.

Aan *Handelsberichten* van 27 Januari ontleenen wij het volgende bericht: De Nederlandsche Koloniën op de *Nederlandsche Week* te Madrid. — Zooals bekend zal de vereeniging *Nederland in den vreemde* in April a.s. een „Nederlandsche Week" organiseeren te Madrid. Aangezien de vereeniging daarbij ook zal zorg dragen voor de inrichting van een afdeeling „Koloniën" heeft de Minister van Koloniën aan de vereeniging een bijdrage van f 5000 uitgekeerd ter tegemoetkoming van de aan die afdeeling te besteden kosten.

Alg. Nederl. Verbond.

Het Bestuur van de "Groep Antillen" heeft een circulaire verspreid waarbij opnieuw om opgave van candidaten gevraagd wordt om te voorzien in de 6 bestaande vacatures. De namen dezer candidaten moeten worden ingezonden vóór Maandag 14 Maart a. s. Op dien dag zal 's avonds ten 8 uur een algemeene Vergadering gehouden worden in de zaal van den Kol Raad, waar 1o. het Jaarverslag 1920, 2o. Aanvulling van het Bestuur. 3o. het Voorstel van het Hoofdbestuur inzake verhooging der bijdragen, zal besproken worden.

Nieuw Traject-Autobussen.

De Directie van de *Curaçaosche Vervoer maatschappij* heeft een nieuwen dienst geopend voorloopig alleen des Zondags tusschen Punda-Santa Rosa-Otrabanda.

De autobussen rijden af van:
de Punda 9 uur A.M. en 4.15 P.M
Sta Rosa 10 uur A.M. en 3.15 P.M
5 uur P.M. en 7.45 P.M
van Otrabanda 2 uur P.M. en 6.30 P.M.

Jaarmarkt—Parijs.

Te Parijs zal dit jaar van 10 tot 25 Mei een jaarmarkt gehouden worden niet alleen voor producten van Frankrijk doch ook voor inzendingen uit alle andere landen.

Er zijn nog genoeg producten van onze kolonie, die ook in den vreemde nog veel meer bekendheid kunnen verwerven den zij reeds genieten. Wij denken hier op de eerste plaats aan onze stroohoeden, phosphaat, aloë, dividivi, kantwerk, enz. die nog veel grooter afzetgebied moeten krijgen. Het is te hopen, dat het Ministerie van Koloniën ook deze keer te Parijs, gelijk het vorig jaar te Lyon, met een mooie *West-Indische inzending* zal voor den dag komen.

Mejuffrouw Aletta Scholtens. ✝

Deze begaafde Onderwijzeres 1ste klas aan de Wilhelminaschool, die eenige maanden geleden met ziekteverlof naar Holland ging, is blijkens ontvangen bericht aldaar overleden. Zoowel voor het onderwijs alhier, als voor de familie der overledene is dit een gevoelig verlies. Aan de treurende familie betuigen wij onze hartelijke deelneming.

De Heer W. B. Engelbrecht.

Zooals wij in ons vorig nummer reeds mededeelden, is de Heer W. B. Engelbrecht nog dienzelfden Zaterdag met het SS. *Maracaibo* van La Guayra hier aangekomen. Aan den Heer Engelbrecht, die thans als Nederl. Zaakgelastigde te Caracas is opgevolgd door den Heer d'Artillac Brill, danken wij dat de langdurige onderhandelingen tot herstel der lang onderbroken diplomatieke betrekkingen tusschen Venezuela en Holland tot een goed einde zijn gebracht. Hoe hoogelijk het aandeel van den Heer Engelbrecht in dit succes zoowel door de Nederlandsche als de Venezolaansche Regeering werd op prijs gesteld, blijkt wel hieruit, dat ZExc. door de Moederlandsche Regeering is benoemd tot officier in de Oranje Nassau orde en door den President van Venezuela begiftigd met de orde van het Borstbeeld van den Bevrijder in de 2e klas.

Van onze zijde ook onze hulde voor het volbrachte werk en onze oprechte gelukwenschen met deze hooge onderscheidingen.

Onze stroohoedennijverheid.

Het *Boletin Comercial* bracht in het nummer van Woensdag ll. het verblijdend bericht, dat de Heer Haim J. Cohen Henriquez en de Curaçaosche stroohoeden onlangs te Caracas bekroond werden met de hoogste onderscheiding, begeleid door een brief vol lof en hulde aan den leider onzer industrie voor de schitterende resultaten door hem bereikt.

Niet lang geleden werd te Caracas onder leiding van den Heer V. M. Maldonado een tentoonsteling en Concours geopend *La Hacienda* alleen voor nationale producten van Venezuela. In aanmerking nemend, dat de Curaçaosche stroohoeden vervaardigd worden van het hipihapastroo afkomstig uit het binnenland van Maracaibo, was de inzending van dit Curaçaosch fabricaat op die nationale tentoonstelling te Caracas zeker wel gerechtvaardigd. Doch de onderscheiding aan den Heer Haim C. Henriquez toegekend stijgt zeker in waarde, als men weet dat op deze tentoonstelling overigens alleen nationale producten bekroond werden.

Aan den Heer H. Henriquez onze oprechte gelukwenschen met dit buitengewoon succes

Met het oog op deze mooie reclame van *La Hacienda* voor onze Curaçaosche stroohoeden, durven wij verwachten dat nu ook de uitvoer onzer fijne hoeden naar Caracas een nieuwe vlucht zal nemen.

Nieuwe oorlog in zicht?

Een zeer alarmeerend bericht bracht ons draadloos station van het Rifforti, door *El Bol. Com.* eergisteren gepubliceerd.

Een brigade Fransche vliegmachines is te Metz (Elzas) aangekomen ter voorbereiding van de maatregelen, die tegenover Duitschland zullen getroffen worden in geval het zou weigeren aan zijn verpiichting tot schadevergoeding te voldoen. Maarschalk Foch is Donderdag naar London vertrokken, van waar hij direct naar Metz zal gaan in afwachting wat er op de Conferentie ten opzichte van Duitschland zal beslist worden. Frankrijk zal niet eens den dag afwachten (4 Maart) dat de nieuwe President Harding met zijn openingsrede het bestuur over de Ver. Saten aanvaardt.

De *Associated Press* bericht, dat Engeland een groote vlootdemonstratie gaat houden voor de Duitsche havens van Kiel, Bremen en Hamburg, terwijl de militaire operaties aan het Fransche leger zullen overgelaten worden.

Aldus luidt het bericht door de "Bol. Com." gepubliceerd. Het komt ons voor, dat tegenover het verzet, dat overal in Duitschland tot uiting komt tegen de buitensporige schadevergoeding door Frankrijk Duitschland opgelegd. (zie ons bericht dienaangaande onder *Buitenland*), Frankrijk en Engeland door geweldig machtsvertoon Duitschland willen bangmaken en laten zien dat zij tot het uiterste zelfs hun toevlucht willen nemen om Duitschland te dwingen.

Opmerker te A. Deze zaak is nu voldoende van beide zijden belicht. De Redactie zal trachten op andere wijze aan uw verlangen tegemoet te komen.

Waterputten.

In dezen tijd van geweldige droogte en watergebrek is het Gouvernement begonnen op verschillende plaatsen nieuwe putten te laten graven en andere oude uit te diepen. In den omtrek van Barber worden 3 nieuwe putten gegraven Op *Charro* bestond reeds voor jaren her een oude diepe put met mooi gemetselde rand, doch sinds vele jaren gaf hij geen druppel water meer. Dezer dagen bij het uitdiepen van deze kwam een water ader voor den dag. En het bleek *zoet* water te zijn. De talrijke bevolking daar in de buurt is over dit succes buitenmate tevreden.

Onze Gezant in Caracas.

Volgens een telegrafisch bericht deze week gepubliceerd in *El Boletin Comercial* is de Heer d' Artillac Brill, de nieuw benoemde gevolmachtigd Minister en buitengewoon gezant der Nederlanden te Caracas deze week Woensdag namiddag door den President van Venezuela in openbare audientie ontvangen. Bij deze ontvangst sprak de Nederlandsche gezant als volgt ook over ons eiland: „Alvorens hier te komen, had ik van mijne Regeering in opdracht een bijzondere studie te maken van onze kolonies in Amerika. En zoo had ik gelegenheid op Curaçao een levendige sympathie te waardeeren voor Venezuela en gevoelens van dankbaarheid voor deze republiek, die tijdens de moeilijke dagen van den wereldoorlog, toen het verkeer van die kolonie met het Moederland gestremd was, het leven der bewoners en de voornaamste volksindustrie van dat eiland vergemakkelijkte."

— Naar wij vernemen, heeft de Gouverneur onzer Kolonie van Generaal Gomez, President der Venezolaansche Republiek de vereerende uitnoodiging tot een bezoek aan Caracas ontvangen.

Hoogstwaarschijnlijk zal Gouverneur Helfrich reeds binnenkort aan die uitnoodiging gevolg geven en omstreeks Paschen de reis naar La Guayra aanvaarden.

Pest op Porto Rico.

Zooals uit de officieele berichten blijkt, zijn op Porto Rico gevallen van pest geconstateerd en is daar om hier quarantaine tegen de schepen de reizigers van daar komend voorgeschreven. Naar wij vernemen melden de laatste berichten 6 gevallen met twee doodelijken afloop. Het stoomschip „Maracaibo" dat hier deze week aankwam, had op Porto Rico geen communicatie met den wal gehad, was op stroom blijven liggen en door de eigen bemanning geladen en gelost, terwijl geen passagiers daar waren ingenomen. Het is te hopen dat in dezen gevaarlijken tijd alle schepen weer eens op nieuw duchtig worden uitgerookt, om de ratten, de gevaarlijke overbrengers der pestbacillen, te dooden. Zou het ook niet raadzaam zijn, hier voor onze kolonie weer opnieuw een premie uit te loven voor het dooden van ratten?

Panama — Costa-Rica.

Tusschen deze twee republieken is de vrede verstoord. Troepen van Costa-Rica hebben een betwist grensgebied bezet. De President van Panama heeft reeds een oproep voor vrijwilligers gedaan om een leger te vormen en ook de bemiddeling van de Ver. Staten ingeroepen om bloedvergieten te voorkomen.

Oproeping aan
CHAUFFEURS.

Houders van rijbewijzen van motorrijtuigen op meer dan twee wielen worden opgeroepen om in overeenstemming met de bedoeling van art. 78, derde lid der Algemeene Politiekeur 1917 (P. B, No. 11), zich met inlevering van hun rijbewijs om een nieuw rijbewijs ten Parkette te vervoegen.

Curaçao, den 3n Maart 1921.
De Procureur-Generaal,
J. B. Gorsira.

Officieele berichten.

(*Van de vorige week.*)

De heer F. S. Langemeyer is wegens eindiging van zijne detacheering eervol ontheven van zijne functie als ingenieur bij het departement van openbare werken en als waarn. directeur der openbare werken

—Wegens het voorkomen van gevallen van pest in San Juan (Porto Rico) is die plaats besmet verklaard.

—Aan den kommies 1ste klasse der belastingen, tevens havenmeester en loods te St. Eustatius Th. G. Heiliger is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

—Aan den hoofdagent van politie S. M. Rogerd is tot verder herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

—De agent van politie 2de klasse J. J. Hopmans, is tijdelijk benoemd tot agent 1ste klasse.

—Aan den heer J. Sterrit, werkzaam aan de openbare school te Statiavedor op Saba, is tot herstel van gezondheid een verlof van drie weken verleend.

—Aan Mej. S. Weymouth, werkzaam aan de openbare school te Philipsburg is tot herstel van gezondheid 8 dagen verlof verleend.

Aan Mej. Maria Arrindell, onderwijzeres 4de klasse, tevens hoofd der openbare school te Beneden Prinsenkwartier op St. Martin N.G., is tot herstel van gezondheid 14 dagen verlof verleend en de onderwijzer 3de klasse E. S. J. Kruythoff werkzaam aan de openbare school te Kleinbaai is tijdelijk werkzaam gesteld als hoofd van de school te Beneden Prinsenkwartier.

Aan den onderwijzer S. J. Kruythoff op St. Martin N. G. is tot herstel van gezondheid een verlof van acht dagen verleend.

Aan de op Curaçao tehuis behoorende tankschepen „Lima", „Satoe" en „Toedjoe" zijn onderscheidenlijk de volgende onderscheidingseinen toegekend: „T.N.W.R.", „T.P.K.E." en „T.P.N.F." en aan den op Curaçao tehuis behoorenden schoener „Caribe" het onderscheidingssein „T. N. E. C., en aan den op Bonaire tehuis behoorenden schoener „Josefa Margarita" het onderscheidingssein „T. N. T. H." en aan den op Saba tehuis behoorenden schoener "Maisie Hassell" het onderscheidingssein "T. N. Y. B."

De deurwaarder-cipier op St. Eustatius W. Hollander is op zijn verzoek eervol ontheven uit die betrekkingen en is bij benoemd tot boschwachter 3de klasse aldaar.

Aan den boschwachter M. Marshall op St. Eustatius is eervol ontslag als zoodanig verleend.

De betrekking van deurwaarder-cipier op St. Eustatius wordt opgedragen aan den aldaar gestationneerden agent 1ste klasse of diens vervanger.

Aan den agent van politie J. M. C. Timp te St. Eustatius is tot herstel van gezondheid een jaar verlof naar Nederland verleend.

De tijdelijke klerk op Aruba H. Oduber is belast met de functien van adjunct-ijker aldaar.

De Directeur van Openbare Werken alhier, de heer Ph. van der Breggen, is met ingang van den 24 Februari 1921 in activiteit hersteld.

De agent van politie 2de klasse H. Briet is als zoodanig ontheven en benoemd tot kommies 1ste klasse der belastingen, tevens Havenmeester en Loods op St. Eustatius.

De heer Patricio B. Gorsira is tijdelijk belast met de functien van koloniaal schrijver op Bonaire.

Aan Mevr. A. M. Dowling, postbeambte te St. Johns op Saba, is wegens gewichtige redenen een maand verlof verleend en Mej. Eveline Hassell is gedurende het verlof van Mevr. Dowling belast met de werkzaamheden van postbeambte te St. Johns op Saba.

Buitenland.

Het Engelsche gezantschap bij den Paus.

De secretaris van de Reformation Society" had een schrijven gericht aan Lloyd George om hem te vragen, wanneer het Engelsche gezantschap bij den H. Stoel zou opgeheven worden.

Lloyd George heeft daarop doen antwoorden, dat, aangezien zulk een groot aantal burgers van het Katholiek Geloof in het koninkrijk wonen, Z. M.'s regeering geen mogelijkheid ziet om het gezantschap van het Vaticaan op te heffen.

Een Duitsch-Amerikaansch Landverhuizersschip

Het eerste stoomschip van den gemeenschappelijken dienst der Hamburg Amerikalijn en van de United American Line is te Hamburg aangekomen. Het is de „*Mount Clay*", het vroegere stoomschip „*Prinz Eitel Friedrich*." Het stoomschip is in zijn tegenwoordige inrichting een type voor het speciaal schip voor het vervoer van landverhuizers. Alle inrichtingen van het schip zijn ter beschikking van de reizigers derde klasse, evenzoo het promenade dek, enz.

Een wonderlijk verschijnsel.

In Engeland hebben de laatste jaren ook natuurlijk de noodige loonsverhoogingen plaats gevonden. Wanneer men afzonderlijk neemt hetgeen de arbeiders in 1920 verdienden boven hetgeen zij in 1919 kregen, en dat bij elkaar telt, dan krijgt men een bedrag aan uitbetaalde verhoogingen van 244.000.000 pond sterling. Voor onze guldens-begrippen moet er dus nog van 0 bij en krijgen we ongeveer 2500 millioen.

Maar thans wordt, wanneer men alle gebied bij elkaar telt, nog minder uitbetaald ...... het geheele bedrag aan loonsverhoogingen is verloren gegaan door de gelijktijdig toenemende werkloosheid.

We hebben hier een verschijnsel, dat evenwijdig loopt met de verhooging van loonen en prijzen. Een loonsverhooging baat niets, wanneer gelijktijdig de koopkracht van 't geld vermindert.

De wet, dat geen welvaart kan verkregen worden zonder arbeid van hand of hoofd, is niet te ontduiken.

Alleen maar verstandige arbeid brengt ons economisch vooruit.

Bekeering van Israëlieten.

Uit Cincinati in de Ver. Staten wordt bericht, dat zich daar twintig jonge tot het katholiek Geloof bekeerde Israëlieten tot het priesterschap voorbereiden. Een aantal andere bekeerde Joden heeft een organisatie gesticht tot bekeering der Joden en laat dagelijks een H. Mis lezen tot bekeering hunner stamgenooten.

Er is daardoor in 't geheel geen vijandige verhouding ontstaan, gelijk blijkt uit het feit, dat het Seminarie der Rabbijnen een pater Jezuiet heeft uitgenoodigd om voordrachten te houden over het arbeidersvraagstuk van katholiek standpunt.

Boete voor te hooge Winst.

De commissie tegen woekerwinsten te Kopenhagen heeft aan de gezamenlijke chocoladefabrieken in Denemarken een boete van een millioen kronen wegens te hooge winsten opgelegd. De fabrikanten willen betalen.

Een tegenvaller.

De burgemeester van Guarda Venela, een dorpje in de buurt van Venetië, Signor Amadeo Rizzordi, is bolsjewist, maar dat verhinderde hem niet om als goed Italiaan te spelen in de Staatsloterij. Op zijn lot viel de hoogste prijs, een half millioen Lire, maar de man bemerkte het niet. Hij las geen andere kranten dan het orgaan van zijn partij, de „Avanti," en die gaf den uitslag der Staatsloterij niet. Maar nu bepaalt de Italiaansche loterijwet, dat de prijzen binnen 60 dagen moeten worden opgevraagd, en dien fatalen termijn verviel ten bate van de staatskas.

En onze bolsjewist vernam eerst van zijn buitenkansje toen er 65 dagen sinds de uitloting waren verloopen. Hij wendde zich ijlings tot de directie der Staatsloterij, maar kreeg nul op zijn request. Hevig verontwaardigd heeft hij nu den Staat een proces aangedaan op grond, dat deze had moeten zorgen dat zijn lijfblad den uitslag der loterij bevatte. Maar we zouden niet gaarne een aandeel in zijn proces nemen: Het halfmillioen heeft hij vast en zeker voor het nakijken!

Visitatie-reizen per vliegmachine.

Tot het diocees Auckland in Nieuw-Zeeland behoort een groot aantal eilanden, welke per scheeps gelegenheid uiterst moeilijk te bereiken zijn. Bisschop Cleary bedient zich daarom van een vliegmachine om op die eilanden het H. Vormsel toe te dienen. Meermalen is hij daarbij, naar de Steyler *Missionsbote* meldt in uiterst gevaarlijke positie gekomen

Briand naar Canossa.

De Fransche Kamer nam den 21sten Januari met groote meerderheid van 475 tegen 70 stemmen een motie van vertrouwen in de regeering aan; slechts de communisten en royalisten stemden tegen. De nieuwe Minister-President Briand had eerst in een uitvoerige rede de interpellaties beantwoord, en zich daarbij nu onomwonden en duidelijk uitgesproken voor de hervatting der diplomatieke betrekkingen met het Vaticaan. Dit is in 't belang van Frankrijk. En ook is sedert de invoering der scheidingswetten veel veranderd. De regeering wil een bewind voor alle Franschen zijn, ook voor de katholieken.

Het is wel zeker, dat de Senaat de hervatting zal aanvaarden; anders zou Briand zich niet zoo stellig hebben uitgelaten.

Het grootste radio-station ter wereld.

De Fransche onderstaatssecretaris voor Posterijen en Telegrafie, Deschamps, heeft onlangs de constructiewerken geopend van het radio station, dat is opgericht in het Seine en Marne-departement te Sainte Assise, Canton de Meiun, dat het grootste radio-station ter wereld zou zijn, als Amerika er niet was.

Amerika wil de baas zijn in de wereld. De Vereenigde Staten hebben besloten op *Long Island* (New-York) een nieuw draadloos station op te richten. Het zal tweemaal zoo veel capaciteit kunnen ontwikkelen als het station te Bordeaux, dat thans het grootste der wereld is.

Dit nieuwe station zal zes rechtlijnige antennes tellen elk van 3 K.M. lengte. De draden der antennes zullen bevestigd worden aan ijzeren masten van 120 M. hoogte. Het krachtvermogen, dat midden tusschen de antennes zal gelegen zijn, zal een zendvermogen hebben van 2000 kilowats.

Wat Duitschland moet betalen.

Den 29 Januari is de conferentie eindelijk tot overeenstemming gekomen over de door Duitschland te betalen schadeloosstelling.

Het zal 42 jaar lang moeten betalen. Eerst een paar jaren 2 milliard, dan 3 milliard, en zoo vervolgens tot een maximum van 6 milliard jaarlijks voor de laatste 30 jaren.

Bovendien nog een vast percentage van den uitvoer.

Merkwaardige roepingen.

Nog nooit, zoo verhaalt Pierre l'Ermite in de *Croix*, hebben het aartsbisschoppelijk seminarie te Parijs zooveel nieuwe candidaten voor het Priesterschap gezien.

Maar niet alleen het getal van 360 aanstaande priesters te Isy en 345 te Conflans is merkwaardig, werkelijk verwonderlijk is het te zien, wie er onder de Seminaristen thans zijn.

Een kolonel. Een overste. Zes kapiteins. Zestien luitenants. Zes en twintig vaandrigs (sous leuitenants). Vier marine officieren. Vijf ingenieurs. Zes meesters in de rechten. Een arts. Een inspecteur van finantiën.

En zoo nog een aantal andere intellectueelen, die een positie in de samenleving bekleedden.

Ook twee voormalige leden van de C. G. T., het roode vakverbond......

Als God roept......

Voor de groote gezinnen.

De huismoeders van Brooklyn, de meest volkrijke voorstad van New-York, hebben aan het congres een adres gezonden, waarin zij vragen, dat de ongehuwde vrouwen zonder kinderen, die niet werken, ter beschikking gesteld worden van de huismoeders die met werk overladen zijn, om haar drie dagen in de week te assisteeren in de huishouding.

Zonder die hulp, zoo zeggen de adressanten, kunnen de moeders, die haar plicht jegens het land vervuld hebben, haar kinderen niet opvoeden, zooals vóór den oorlog, wegens de duurte

In alle groote steden van Amerika wordt propaganda gevoerd ten gunste van de groote gezinnen.

Er is een wetsontwerp ingediend, waarbij wordt voorgesteld aan de vrouwen met minstens drie kinderen bijzondere voordeelen te verschaffen.

De wonderen der draadlooze telefonie.

De vertegenwoordigers van de Marconi-maatschappij te St. Johns (Newfoundland) verklaren, dat zij dezer dagen het station voor draadlooze telefonie te Chelmsmord, in Engeland, op een afstand van ruim 32.000 K.M. hoorden spreken. Zij herkenden de stem van kapitein Round, den deskundige, (die aan het hoofd van het station staat), en verstonden ook verscheidene woorden, maar geen samenhangende zinnen. Voorts hoorden zij zwakjes het stoomschip *Victorian* en de *Imperator* melden, dat zij seinen van het station te St. Johns had opgevangen, toen zij 9000 K.M. ten Westen van Bishop's Rock (Engeland) was.

— Marconi, die zich in Januari in Parijs bevond, heeft daar verklaard, dat de draadlooze telefonie zich in het loopende jaar tot zulk eene hoogte zal ontwikkelen, dat het mogelijk zal zijn voor de bewoners van Europa en Amerika, om langs dezen weg met elkander te spreken Hij heeft er bij gevoegd, dat er nog niet dadelijk een algemeenen telefonischen dienst tusschen de beide werelddeelen te verwachten is, maar het zal toch mogelijk zijn, draadlooze telefonische gesprekken te voeren en geleidelijk zal men dezen telefonischen dienst uitbreiden, zoodat ook het publiek er na verloop van tijd van zal kunnen profiteeren.

Een stille revolutie.

Het gewone publiek, dat buitenlandsche kranten leest, heeft over 't algemeen heel weinig begrip van de wijze, waarop deze worden samengesteld.

Vroeger was men daarvoor geheel afhankelijk van enkele groote, niet altijd betrouwbare en steeds zeer dure, telegraafgenootschappen.

Maar thans kan ieder die een draadlooze installatie heeft of is aangesloten bij een draadlooze persdienst het nieuws uit de geheele wereld opvangen op hetzelfde oogenblik, waarop 't verzonden wordt

Er is in dit opzicht geen bevoorrechting van het eene blad boven het andere meer mogelijk.

De Britsche postmeester-generaal heeft aan eene deputatie, onder leiding van burggraaf Burnham, van dagbladdirecteuren en journalisten eene uiteenzetting gegeven van den vooruitgang van den keten van draadlooze stations onze grooten af stand en van het richtsnoer der politiek van het departement der posterijen ten aanzien van de wereld verbindingen van Groot-Brittanje. Burggraaf Burnham wees op het groote belang, dat de pers kan beschikken over goede telegrafische verbindingen, zoowel langs kabel als draadloos. De mogelijkheid om goedkoop telegrammen te verzenden is de eenige methode om het publiek van belangrijke gebeurtenissen op politiek en ander gebied op de hoogte te houden en om het de motieven van wat er gedaan wordt te doen waardeeren. Het Leafield-Cairo station is niet op tijd gereed gekomen, maar het zal waarschijnlijk in Mei in werking kunnen worden gesteld. Dat zal de eerste schakel zijn van de keten van draadlooze verbinding van het Britsche rijk. Deze zal loopen van Leafield bij Oxford naar Cairo en dan naar Nairobi. Dat gedeelte van den keten zal worden voortgezet naar Windhuk, het vroegere Duitsche draadlooze station van Zuid-West Afrika dat herbouwd zal moeten worden. Verder zal de keten worden voortgezet naar Indië, Singapore, Hongkong en Australie.

Bekendmaking.

De aandacht van belanghebbenden wordt hierbij gevestigd op het gewijzigd art. 81 van de Algemeene Politiekeur 1917 (P. B. no. 11), waarbij bepaald is, dat met een motorrijtuig over de openbare wegen in het stadsdistrict met geen grootere snelheid dan van *12 K. M. per uur* en in de overige districten met geen grootere snelheid dan van *25 K. M. per uur* mag worden gereden.

Curaçao, den 21n Februari 1921.

De Procureur-generaal,

2—3 J. B. GORSIRA.